

Trdi se, da je tudi Črna gora brezpogojno sprejela predloge velesil glede mirovnega posredovanja in da ne bo nadaljevala z obstreljevanjem Skadra. Kralj Nikita pripravlja oklic na črnogorski narod, v katerem bo razjasnil, da je nemogoče se boriti proti celi Evropi. Treba je namreč znati, da so velesile hotele poslati vojaštvo v Skader in tako postaviti Nikito pred vprašanje: ali hočeš ustaviti obleganje, ali pa hočeš streljati na vojaške velesil — potem imaš z nami vsemi opraviti. Kralj Nikita je uvidel, da proti velesilam, ako ga Rusija ne podpira, ne more uspeti in se je udal.

Srbska glasila poročajo, da so začele srbske čete že odhajati izpred Skadra. Prevažajo jih grške ladje. Druga poročila pa pravijo, da so se le nekateri srbski vojaki odpeljali po grških ladjah domov, drugi pa še stoji pred Skadrom, preoblečeni v črnogorske uniforme. Tudi topov se je baje le par starih odpeljalo po morju, drugi imajo pa svoje cevi še vedno obrnjene proti Skadru.

Vedno se še namreč vzdržuje tudi vest, da se kralj Nikita na noben način neče udati. Kralj je baje izjavil: „Neresnično je, da bi Črna gora za to, da bi opustila obleganje Skadra, sprejela kako denarno podpora. Črna gora se hoče boriti naprej in bo žrtvovala vse, da Skader osvoji.“ Nasproti vojakom se je baje Nikita izjavil: „Otroci, Velika noč (pravoslavna je še-le dne 27. t. m.) bomo obhajali v Skadru.“

Brodovje velesil še vedno kuro premog pred črnogorskim in albanskim obrežjem, ne da bi imelo kaj posebnega opraviti.

Spor med Bolgarijo in Srbijo?

Nedvomno je, da so si bolgarski in srbski časopisi radi bodoče meje na osvojenem ozemlju v laseh. Iz tega sklepajo, da si bosta tudi bolgarska in srbska vlada kmalu skočili v lase in da se bo spor poravnal z orožjem. Nemški časnikarski mazači vedo celo že za bojno torišče bodoče vojske med Bolgarijo in Srbijo. Tako piše nek nemški prismojenec, da se bo vojna med Bolgarijo in Srbijo razvila v dolini reke Vardar. Srbijo bo podpirala Grška, Bolgarijo pa Avstrija. Skoda, da ta nemški modrijan neče izdati, kdo bo zmagal, potem bi vojske sploh niti trpa ne bilo. Toda nevarnosti za vojsko niso tako velike, kakor bi Nemci radi, katerim bi se dopadlo, ako bi se Slovani med seboj klali in morili. Čujmo nekatere resne glasove!

Bolgarski vladni „Mir“ izjavlja z vso odločnostjo, da se pogodbe med Srbijo in Bolgarijo med vojsko kar se tiče Bolgarije, niso nič izpremenile, ker je bilo vse, kar je Srbija med vojsko ukrepala, natančno v pogodbah določeno in ker je določba o meji med Bolgarijo in Srbijo popolnoma jasna in natančna. „Mir“ zahteva, naj se pogodbe med Srbijo in Bolgarijo od februarja do septembra leta 1912 objavijo. Bolgarska vlada bi proti tej objavi ne imela ničesar.

Predsednik bolgarskega sobranja, dr. Danev, ki je igral v diplomatičnih rečeh zadnjega časa veliko vlogo, se je o srbsko-bolgarskem mejnem sporu izjavil tako-le: „Z ozirom na to, da se pogovori med nami in Srbi radi bodoče meje niso še niti pričeli, obžalujem, da ta hip ne morem javno razglabljati naših vzajemnih razmer.“

Neki ruski diplomat pa izjavlja, da do spopada med Srbijo in Bolgarijo radi razdelitve ozemlja nikakor ne sme priti. Prizadeti krogi morajo upoštevati skupne koristi Balkana; naj že odpače pri delitvi ozemlja malo več na tega ali onega — dejstvo je, da je položaj posameznega zaveznika, zlasti pa zveze kot celote, veliko ugodnejši, nego je bil pred enim letom. Stanje, ki se ustvari po vojni, tudi ni smatrati za zadnje in končno rešitev balkanskega vprašanja; ako bo torej sedaj morda kak posamezen zaveznik popolnoma zadovoljen v svojih zahtevah, drugi pa ne, naj gleda poslednji v bodočnost. Kar se tiče Srbije in Črne gore, morata upoštevati, da sedaj mejita druga ob drugo. Kar je za obe največjega pomena. Rusiji je obstanek in razvoj balkanske zveze kot celote najvišja zahteva.

Glavni naskok na Odrin.

Bolgarski vojni načrt za zavzetje ni bil samo najskrbnejše in najtočnejše pripravljen, ampak tudi do pičice natančno izvršen. Bolgarske čete južnega dela same niso vedele, da ima njihovo gibanje pri glavnem naskoku le zapeljevalen pomen; zato so prodirale z nevzdržno odločnostjo. Turki so bili popolnoma prepričani, da prihaja od juga glavni napad in so se tukaj najbolj branili. Tukaj je bil boj „na nož“ najsrdečiji in tukaj so bolgarske čete vkljub velikemu naporu najmanj napredovale, seveda je bilo to vse popolnoma po načrtu bolgarskega generalnega štaba. Med tem so pa pod varstvom artilerije naglo prodirale bolgarske čete na vzhodnem delu. Tukaj je poleg artilerije imela pehota važno nalogo; nasprotno pa Turki ravno na vzhodnem delu niso imeli mnogo pehote, ampak večinoma samo artilerijo. Turki so bili popolnoma izenačeni. Boja „na nož“ na vzhodnem delu skoraj ni bilo, ker so Turki v največjem strahu bežali. Artilerija vzhodnega dela je v odločilnem trenutku (dne 25. marca popolnoma in 26. marca jutraj) delovala s toliko natančnostjo in silovitostjo, da je v enem dnevu (skoraj v 12 urah) glavne turške utrbe dobesedno zdrobila v prah. Pri tej priliki je bolgarska artilerija pokazala svojo velikansko moč, spretnost in natančnost.

Sedaj lahko razumemo, kako so se mogle prav do odločilnega trenutka širiti vesti o slabosti bolgarske artilerije. Bolgari so znali skrbno skrivati glavno

moč bolgarske artilerije in so hladnokrvno prenašali neugodne vesti o svojem topništvu. V odločilnem trenutku je pa bolgarska artilerija sijajno izvršila svojo nalogo. Bolgari sami niso pričakovali, da bodo tako hitro osvojili Odrin. Toda nevzdržno navdušenje pehote, čudovita spretnost in uničevalna sila bolgarske artilerije je nepričakovano uspešila zavzete vzhodnega dela ter odprla bolgarski vojski prosto pot v Odrin.

Zanimivosti o zavzetju Odrina.

Odrin je najbolj utrjen na vzhodni strani; na tej strani je že naravni položaj ugoden za obrambo in tukaj so bile najsilnejše turške utrbe. Ta stran trdnjave se je zdela Turkom nepristopna in zato posadka na tej strani ni bila najmočnejša. Najmanj utrjena je bila južna in jugovzhodna stran Odrina. Od tukaj je Šukri-paša pričakoval glavnega napada in tukaj je zbral najboljše čete svoje posadke. Bolgari so vse to dobro vedeli; vedeli so, da se morejo tudi slabše utrbe krepko braniti, ako je obramba dobro pripravljena in urejena. Zato so se Bolgari odločili, da bodo napadli Odrin na vzhodni strani, kjer so se Turki čutili najbolj varne. A ta svoj načrt so skrbno skrivali; celo bolgarska vojska ni dobro vedela za načrt. Po tem načrtu je bolgarski generalni štab vstrajno in previdno pripravljala glavni napad. Poldrugi mesec so rabili, da so primerno razpostavili oblegovalne topove in drugo artilerijo, natančno premerili vse razdalje in s popolno natančnostjo namerili topove na natančno določene cilje. Pri tem opravilu so imeli največje težave na vzhodnem delu, ker so tukaj najtežavnejša tla in ker so Bolgari posebno na tej strani skrivali svoje postojanke. A vendar se jim je posrečilo, da so na vzhodni strani postavili oblegovalne topove samo 400 metrov oddaljene od turških postojank, eno baterijo celo v razdalji samo 300 metrov od turških postojank. Na vzhodnem delu so streljali samo iz toliko topov kolikor je bilo neobhodno potrebno, in Turki prav do odločilnega trenutka niso vedeli, da je na vzhodnem delu zbrana najkrepkejša bolgarska artilerija in glavna vojna moč.

Slovenci strežejo Šukri-paši.

Nekdaj so turški paše hodili pleniti na Slovenko in so odvajali slovenske mladeniče in dekleta na Turško v sužnjost. Sedaj pa vjetemu Šukri-paši, bivšemu poveljniku Odrina, strežejo v Sofiji Slovenci in Slovenke. Slovenka Ivanka Noč, ki služi v Sofiji, piše listu „Gorenjec“: „Hotel „Splendid“ v Sofiji je veličastna stavba s štirimi nadstropji, stoječa sredi mesta blizu kraljevega dvorca. V najemu ima hotel g. J. Kenda, ki je bil prej gostilničar v Ljubljani. Njegova gospa soproga je hči gostilničarja g. Peternela „Pri Triglavu“ na Bledu. V tem hotelu je zaprt Šukri-paša in 8 drugih paš ter 100 turških častnikov. G. Kenda ima 42 poslov, namreč 30 Bolgarov in 12 Slovencev in Slovenk, ki strežejo vjetnikom. Med Slovenci je v hotelu Peternelova Franciška s svojim možem ter jaz (Ivanka Noč) in Kristina Pšenica v Dobjegu. Šukri-paša je silno prijazen in daje poslom velike napitnine, nekateri Turki so pa zelo divji. Vjeti Turki so s služabniki vred v hotelu zaprti, da se ne morejo nikamor ganiti. To pa zaradi tega, ker so prišli vjetniki iz Odrina, kođer razsajata kolera in vročinska bolezen ter baje celo kuga. Bati se je, da bi se te bolezni ne zatrosile po Sofiji, zato smo vsi skupaj kontumacirani (zaprti).“

Boj alkoholu!

Protialkoholno društvo za Štajersko je potrjeno in kmalu začne s svojim delovanjem. Pripravljali odbor se s tem obrača na vse domoljube in na ljudstvo, da z združenimi močmi nastopimo boj proti alkoholu, ki naravnost preti s poginom našemu narodu. Znane so besede slavnega državnika Gladstonea, ki jih je leta 1880, spregovoril v angleški zbornici: „Alkohol napravi dandanes več škode, kakor vse nesreče prejšnjih časov: lakota, kuga, kobilice, vojska itd.“ Ali se ne uresničuje to prav v naši ožji domovini? Alkohol nam podivjuje mladino, uničuje dušne in telesne moči, razdira mir v družinah, požira posestva, polni ječe in bolnišnice, zastavlja javno in zasebno življenje. Zlasti žganjopitje se ponekod širi v takem obsegu, da je naravnost groza, zastruplja celo otročiče v zibelki in v materinem telesu, kratko, alkoholizem postaja pravo narodno in socialno zlo. Ali se da kaj proti temu storiti?

Vzgleđ drugih dežel nam je porok, da se da tudi temu odpmoči. Se l. 1829. je prišlo na Švedskem na človeka povprečno 69 litrov žganja na leto. Slično je bilo na Norveškem. Dandanes so to najbolj trezne dežele. Na Angleškem, v Nemčiji, v Severni Ameriki mogočno napreduje treznostno gibanje. — Res pa je tudi, da ni lahko kake stvari, o kateri bi bilo v vseh slojih toliko predšodkov, nevednosti, razvada, zlorabe, kakor glede alkohola. Pred vsem je treba ljudstvu pouka in vzgleđa. Nad propalostjo pijanca, ki leži v jarku, se gnusi novodobna družba, a ne pomisli, da je sama kriva takih izrodov, iz njenega osrčja izhajajo pijanci, v njenem ozračju se redijo. Morda začne naš klic v nekaterih vrstah na čuden posmeh, češ, pilo se je nekđaj in pilo se bo naprej, to se ne da odpraviti. Na to odvrčamo: Naš klic je silno resen, na kocki je zdravje in obstoj našega naroda. Ako gre tako naprej, bo alkoholizem kmalu prevzel ves naš narod, raztegnil se bo celo čez ženstvo in otroke, in od tistega časa, ko alkoholiki dobijo večino v celoti našega ljudstva, lahko z nepobitno gotovostjo raču-

namo: čez pol stoletja ne bo nobenega zdravega Slovenca več; iskati jih bo le še v ječah, v bolnišnicah, norišnicah in — v jarkih. Kdor ne verjame, naj študira statistiko norcev, zločincev, boleznih in nasledkov alkoholizma na potomstvu.

Zalostno bi bilo, če bi zmernostno gibanje pri nas ne našlo odziva. Tedaj bi prišel čas, ko bi se na Slovenskem Štajerskem nad našimi grobovi lahko postavila velikanska piramida praznih sodov in steklenic z napisom: Tujec pomisli: Tukaj je nekđaj bival zdrav, nadarjen, krepek slovenski narod, a njegov sovržnik ga je zastrupil z alkoholom in njegovi voditelji niso imeli smisla, da bi mu pravočasno odprli oči. S svojo zanikernostjo in slabim vzgledom so ga sami pehali v pogubo. — Če se pa hoče proti pijančevanju kaj uspešnega storiti, je neobhodno potrebno protialkoholno društvo. Vzgleđ so nam druge kulturne države. Naše protialkoholno društvo „Sveta vojska“ je namenjeno vsem stanovom, vsem slojem, brez razlike stranke. Vsak stan, vsaka stranka ima v svojih vrstah nesrečne žrtve alkoholizma; v tem oziru nimamo drug drugemu ničesar očitati, ampak skušajmo rajši rešiti in popraviti, kar se da.

Društvo ima dvoje vrste udov: 1. popolni abstinentje, 2. zmerniki, ki ne pijejo nobenega žganja, druge pijače pa zmerno. V Mariboru osnovano društvo naj bi bilo osrednje društvo za celi Spodnji Štajer, v posameznih župnijah pa se naj ustanovijo krajevna društva. Pravila za to se dobe pri osrednjem društvu. Društvo se sicer opira tudi na versko stališče, pa nikogar k temu ne sili. Če komu ne ugajajo verske „dolžnosti in koristi“, ki jih obsega par. 11 pravil, jih lahko pusti, glavna reč je: trezen bodi! Zlasti se obdržamo na tri stape, ki so pred vsemi poklicani ljudstvu v tem oziru dajati pouk in vzgleđ: duhovniki, učitelji in zdravniki. Poprimite se vsak v svojem delokrogu človekoljubnega dela, poučujte, svarite ljudstvo in zlasti še šolsko mladino! Ker pa besede mičejo, a vzgleđi vlečejo, bodite sami zvesti udje protialkoholnega društva bodisi kot abstinentje ali kot resnični zmerniki. — Pripravljali odbor protialkoholnega društva „Sveta vojska“ v Mariboru.

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik Franc Ferdinand** pride vsako pomlad s svojo družino na Jadransko morje, da vživa lepoto naših krajev in si v zdravem morskem vzduhu zopet osveži svoje zdravje. Več let je zahajal na otok Brioni, letos pa se je naselil na nekdanjem gradu mehikanskega cesarja, Miramare pri Trstu. Sovražniki prestolonaslednikovi, to so vsenemški protestantski kričači, so iz tega vsakoletnega njegovega izleta na Jadransko morje skovali zlobno orožje proti nadvojvodu Francu Ferdinandu. Po svojih listih so objavili laž, da je Franc Ferdinand nevarno bolan, da se bo odrekel prestolu in druge reči. Tudi celjska „Deutsche Wacht“ je prinesla to zlobno vest, ne da bi jo bil državni pravdnik zaplenil. Prestolonaslednik je veren katoličan, ljubi vse avstrijske narode z enako ljubeznijo, ne bo nikdar služil s svojo politiko prusovskim kraljem, ampak le svoji avstrijski domovini, zato je samoumevno, da ga proglašajo vsenemci in protestanti za bolanega. Toda hvala Bogu, nadvojvoda je popolnoma zdrav in se vestno pripravlja na svoj težaven vladarski poklic.

— **Skupni ministrski svet** se je vršil dne 21. t. m. na Dunaju pod predsedstvom zunanjega ministra grofa Bertholda. V njem se je sklenilo, da delegacije ne bodo zborovale pred jesenjo in da rezervisti na jugu še ne bodo smeli domov, dokler se balkanske razmere popolnoma ne razjasnijo. Vojni minister Krobatin je poročal, da bo dal še-le v prihodnjem ministrskem svetu račun, koliko so stale paše vojne priprave. Govori se, da že na pol milijarde. Zahteva, naj se zopet zviša število rekrutov, se tokrat še ni stavi-la.

— **Državni zbor** so nameravali sklicati dne 5. maja. Toda ker so se razbila pogajanja za spremembo volilnega reda v Galiciji, so izjavili Rusini, da bodo z obstrukcijo zabranjevali tako dolgo delovanje državnega zbora, dokler se jim v Galiciji ne pripozna v volilnem redu njih pravice. Tudi med Čehi in Nemci je v sedanjem trenutku večja napetost kot prej. Češki deželni zbor je sklenil najeti novo posojilo, a nemški odborniki tega ne dopustijo in finančni poročevallec Nemeč dr. Urban je odložil poročevanje. Namesto njega je deželni odbor vpostavil Čeha za poročevalca in posojilo se bo najelo. Vsled tega seveda velika zamera pri Nemcih. — Ministrski predsednik posreduje med Rusini in Poljaki ter med Čehi in Nemci, toda malo upanja je, da se mu to posreči že do 5. maja. Zato bo baje državni zbor sklican še-le za sredino maja.

— **Gališki deželni zbor** ne bo sklican, ker so se pogajanja med Poljaki in Rusini zaradi spremembe volilnega reda popolnoma razbila. Rusini so v Galiciji tlačeni od Poljakov kakor mi Slovenci na Štajerskem od Nemcev. V deželnem zboru so imeli le malo številno zastopstvo, zato so zahtevali spremembo volilnega reda. Pogajanja z njimi so vodili poljski konzervativci, ki so slični našim slogašem. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah so konzervativci izrinili vse duhovnike in vse odločno katoliške može, razven dveh, iz državnega zbora. Isto so hoteli sedaj doseči v dež. zboru z novim volilnim redom. Rusinom so sicer izpolnili njihove zahteve, a v poljskem delu Galicije so volilne okraje tako zveržili, da bi v njih zmagali židje nad katoličani. Gališki škofje so za to nakano iz-

vedeli še-le sedaj, ko se je za vsebino pogajanj izvedelo tudi v javnosti, ter izjavili, da sicer nimajo nič proti Rusinom, toda poljskih katoličanov nečejo izročiti židovskemu političnemu vplivu. Izjava škofov je tako močno vplivala na poljsko katoliško javnost, da so se pogajanja takoj razbila. Rusini so sicer pri tem oskudovani, toda krivdo nosijo linavski konzervativci. Pravijo, da bo deželni zbor razpuščen. Drugi zopet trdijo, da bo moral odstopiti sedanjí cesarski namestnik, ki je sam konzervativec in ki škofov ni pravočasno poučil o vsebini volilne spremembe.

Slovani v Sleziiji. Nemci so povsod enaki. Pri nas na Stajerskem bi radi nas Slovence oropali vseh narodnih pravic v uradih in šolah. K sreči imamo Slovenci deželne poslance, ki so z obstrukcijo zaklicali oholim Nemcem krepak „Stoj!“ Enaki nestrpnosti kot pri nas na Stajerskem so Nemci v Sleziiji. Tamošnji deželni zbor razpravlja sedaj o šolskem predlogu Nemcev, po katerem bi se občinam omejila pravica, ki jo še imajo do sedaj pri imenovanju učiteljev in bi na ta način slovanske občine izgubile še zadnje pravice, ki jih imajo glede šole. Pri tozadnji razpravi v deželnem zboru dne 17. aprila so češki in poljski poslanci odločno nastopili proti omenjeni postavi. Ko je prišel poslanec Gudrih govoriti češki, je nemška večina izzivalno zapustila zbornico. Slovanski poslanci so radi tega začetkom grozili z najhujšo obstrukcijo. Končno je izjavil voditelj manjšine, poljski poslanec dr. Michejda, da je opozicija pripravljena, privoliti v primerne kompromisne predloge. — Nemci bi nas Slovence radi povsod pritiskali ob steno. Pa mi se ne damo več! Časi suženjstva so minuli.

V Nemčiji se godijo lepe reči. Ko se je v rusko-japonski vojski izvedelo, da so posebno višji krogi na Ruskem ob priliki vojske delali tudi precej močno za svoj žep, se je ves nemški svet zgražal, češ, kaj takega je pri nas nemogoče. V nemškem državnem zboru pa je odkril sedaj poslanec Libkneht, da se tudi v nemški armadi nahajajo take propalice Uradniki Krupovetovarne za topove, ki je zlivala tudi Turkom topove, so podkupovali nemško vojaštvo, da jim je izdajalo tajnosti, ki se tičejo oboroženja nemške armade, in da so ti uradniki prodajali tajnosti tudi francoskemu vojaštvu. Cesar Viljem je velik prijatelj Krupov, istotako mnogi višji nemški častniki. Ta zadeva kaže na precejšnjo propalost v nemški vojski. — A predno se je izvedelo za te umazanosti, nemčija precej zaražljala proti Franciji, ker so v francoskem mestu Nancy natepli Francozi par Nemcev. To sicer ni bilo viteško dejanje od strani Francozov, toda surovost Nemcev je tolika in tako mogostranska, da imajo najmanj opravičenosti, se pritoževati nad nasilnostjo drugih narodov.

V Belgiji je, kakor smo že v zadnji številki naznanili, izbruhnil splošen štrajk socialno-demokratskih delavcev. Štrajka nad 400.000 delavcev po celi Belgiji. Kakor znano, hočejo izsiliti splošno in enako volilno pravico, ker jim sedanja razmerna volilna pravica ne ugaja. Liberalci podpirajo štrajk socialnih demokratov z denarjem in časopisjem. Liberalizem je oče socializma, zato pa oče podpira sina. Mir se dosega še nikjer ni resno kalil. Vendar se je bati nemirov, čim dalje bo trajal štrajk. Vlada ima pripravljeno vojaštvo. Navadni delavci socialisti dobivajo iz zaklada za štrajk vsak dan podporo, ki pa ni tako velika kot vsakdanji zaslužek. Pač pa dobivajo socialno-demokratski voditelji polne plače in za svoja pota in nenavadne trude še tudi posebne nagrade. Sedanja vlada v Belgiji je katoliška, kralj je bolj liberalen, zato pa socialno-demokratski voditelji upajo na zmago. Če pa tudi zmage ne bo in ostane katoliška vlada na dalje na krmilu, bodo imeli škodo samo delavci, ne pa ničilovi rdeči voditelji.

Napad na španskega kralja, ki ga je brez uspeha izvršil dne 13. t. m. socialist Alegre, se je že skoro popolnoma pozabil v javnosti. Na Španskem so ti napadi tako pogosti, da smo jih že navajeni ter jih tem hitreje pozabljamo. Španski kralj Alfonz je v tem oziru zelo hladnokrven. V svoji kraljevi palači ima baje posebno dvorano, v kateri ima spravljene vse spomine na različne napade, ki so se že namerjali nanj. Tudi Alegrov samokres je že spravil v dvorano med te čudne spomine.

Sneg in mraz.

Zadnji mraz, ki je našim vinogradnikom in sadjarjem prizadel toliko škode, je obiskal skoro vso Sr. Evropo. Od vseh strani poročajo o neprimerno veliki škodi, ki jo je povzročil posebno v vinogradih in na sadnem drevju. Rano sadje in zgodnje vrste trt so skoro povsod popolnoma pozeble. Ljudstvo bridko toži, kje bo vzelo denar za davke, obresti in druge potrebe.

Iz ljutomerskih goríc poročajo: Zelo smo se letos veselili ugodne vinske letine. Steli smo že kavrnke; posebno burgundec, traminec, žlahtnina in druge boljše vrste trt so imele po nekod že po 3 om dolge poganike, celo izabela je imela že vsa očesa razvita. Kavrnke smo našli že na prvem členu, kar je znak posebne rodovitnosti. Marelec, breskve, črešnje, rane hruške in jabolane, so bile do nedelje, 13. t. m. že vse v cvetju. A prišel je sneg in po njem mraz, kateri nam je uničil skoro ves naš up na dobro letino. Vsa očesa na trtah, ki so bila le količkaj razvita, so uničena. Edino pozne vrste trt, kakor rizling, silvance i. dr. so ostale nepoškodovane, ker so bila očesa še speča. Splošno se ceni, da je v ljutomerskih goricah 6 desetih letošnje vinske letine uničene. Proč je tudi vse rano sadje, edino slive, pozna jabol-

ka in liruške so ostale. V bližnjem Prekmurju je bil mraz še hujši kot pri nas.

Hudo prizadete so tudi haloske in bizeljske gorice. Vinogradniki iz Haloz poročajo: Po noči od 13. na 14. aprila nam je mraz, ki je dosegel celo 5 stopinj pod ničlo po R., uničil skoro vse, nje na dobro vinsko letino. Da bi ubranili mraz, smo nekateri vinogradniki zažigali po vinogradih gromače raznega kuriva, a ni nič pomagalo, ker je bil pritisk mraza prehud in je le malo vinogradnikov pravilo tvarino za zažiganje. Nasledki mraza so se najbolj poznali v ponedeljek, dne 14. aprila. Vse trtne mladice in papeta očesa, vse sadno cvetje je bilo uničeno. Izmed sadnega drevja so najbolj trpeli orehi, marelice in črešnje. Upamo še sicer, da se bodo pri trtah razvila rezervna očesa zopet, a trta se bo mnogo zakasnela, trpela bo na moči, pa tudi nastavek kavrnokov je za eno leto proč.

Iz Slovenske Bistrice poročajo: Hud mraz je uničil v naši okolici ne samo letošnje trgatve, ampak tudi sadno letino. Celotleteljska in žito na polju so občutno trpela, ker je zemlja močno zmrznila. Naš up je splaval po vodi.

V okolici Brežic je vzela slana večinoma vso letošnje vinsko letino. Mraz je znašal 4 do 5 stopinj. V brežiškem okraju se ceni škoda na milijon kron.

Na Nižje avstrijskem je vinska letina za letos do cela uničena. Trsje, ki je bilo že v soku, je tako pozeblo, da so tudi rozge postale črne in bo morala poganjati trta iz zemlje. Sadno drevje na Nižjem Avstrijskem ni tako hudo trpelo, ker bolj pozno poganja.

Na Ogrskem je uničena vinska letina posebno v slovitih tokajskih vinogradih. Na tamošnjem muškatu so po nekod celo rozge popokale.

Na Kranjskem, v Vipavi in Gorisškem mraz sicer ni bil tako občuten, a uničena je vendar ena tretjina vinske letine. V Dalmaciji in Istri pa je mraz le neznatno škodoval.

Zelo hudo pa so prizadeti vinogradi v Nemčiji (Porenje), v Švici in vzhodni Franciji. Kakor poročajo listi, je bil mraz tam še hujši kot pri nas. V Porenju je bilo 13. aprila n. pr. 7-8 stopinj mraza. Poškodovani so vinogradi tudi v Italiji. Slovenski romarji, ki so se vračali iz Rima, pripovedujejo, da so videli, kako so imeli Italijani trte zavite v papir, da bi jih obvarovali pred mrazom.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

27. nedelja: 5. po Veliki noči. Peregrin, duhovnik; Anastazij.
28. ponedeljek: Pavel od sv. Križa; Vital, mučenec.
29. torek: Peter, mučenec; Robert, opat, Antoinja. } Križev.
30. sredo: Katarina Sij. dev.; Marijan, mučenec.
1. maj, četrtek: Kristusov vnebohod, Filip in Jakob, apostola.
2. petek: Atanazij, škof; Sekund, mučenec.
3. sobota: Najdba sv. Križa; Aleksander.

Duhovniške vesti. Za vikarja v Celju je imenovan dr. Maks Vraber, kaplan pri Novi Cerkvi. — Nevarno je obolet č. g. Ognjeslav Škamlee, župnik v Leskovcu, ter se zdravi v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradu. Priporočamo ga v pobožno molitev.

Sv. birna bo letos v dekaniji Maribor desni Dravski breg v Rušah dne 1. maja, pri Devici Mariji v Puščavi dne 3. maja, pri Sv. Lovrencu nad Mariborom dne 4. maja in v Lembahu dne 12. maja. Na binško nedeljo, dne 11. maja se bo kakor še vsako leto, vršilo birmovanje v mariborski stolnici po slovesni pontifikalni sv. maši, ki se prične okoli 10. ure predpoldne. Neposredno po sv. maši, pred birmovanjem, bodo prevzvišeni nadpastir izpred glavnega altarja podelili pričujočim papežev blagoslov s popolnim odpustom.

poštne službe. Poštarica Zofija Tribuč v Judendorfu je imenovana za poštarico pri Sv. Juriju ob juž. žel.

Razpisano je mesto poštnega upravnika pri Sv. Ani na Krembergu.

Imenovanje v sodni službi. Sodnik dr. Viktor Pavliček v Brežicah je imenovan za okrajnega sodnika in predstojnika sodišča v Sošanju.

Odlikovan učitelj. G. Božidar Tušek, nadučitelj v Dobroveh pri Mariboru, je izrekel c. kr. deželni šolski svet v Gradu za njegovo uspešno delovanje v šolskem vrtuarstvu priznanje.

Iz južne železnice. Na novo sprejeti so naslednji aspirantje: Franc Bajer, Tržič; Stefan Jarec, Sežana; Ivan Krumphals, Vuhred-Marenberg; Jos. Pfeifer, Bled ob Blejskem jezeru; Matevž Zadravec, Zalog; Franc Žitko, Atzwang; Ljudovik Bečnar, Predding; Beno Bröslar, Prevalje; Feliks Hamperl, Pliberk; Franc Menzik, Poljčane. — Prestavljeni so pristavi: Alfred Knez iz Prevalj na Rakek; Adolf Schmuck iz Vuhreda v Voitsberg; postajenačelnik Konrad Brunner iz Jenbaha v Maribor, koroški kolodvor; adjunkt Viktor Part iz Inomosta na Pragarsko; pristav Jožef Resch iz Brucka v Maribor, koroški kolodvor.

Prestolonaslednik in bosanski vojaki. Pred več dnevi je stražil oddelke bosansko-hercegovskega polka postojanko v Miramaru, kjer se mudi prestolonaslednik s svojo rodbino. Slučajno je stopil prestolonaslednik v stražarnico in straža je kakor elektrizirana tako vzorno in redno nastopila, da se nadvojvođa takšni točnosti ni mogel načuditi. Ko mu je še nato poveljnik straže moško in korajžno javil, je bil prestolonaslednik tako vesel, da je segel v žep in dal poveljniku zlat, voditelju straže petaečo, vsakemu infanteristu pa po eden 2kronski novček.

* Junaški škof. O novoimenovanem dunajskem nadškofu Pifflu pišejo dunajski listi, da je nečavno zabranil veliko nesrečo. Nekemu kočijažu so se splasili konji ter so kakor besni divjali po ulicah. Dirjali so po najbolj prometni ulici ravpo v trenotku, ko so se iz neke šole vsuli otroci. Nevarnost je bila, da pride več otrok pod konje in voz. Nihče si ni upal prijeti zbesnelih živali. V tem kritičnem trenutku pa skoči h konjem duhovnik, ki je šel iz bližnje cerkve. Z vso silo je prijel enega konja za uzdo in ustavil voz, na kar so še-le pristopili drugi in so konja umirili. Tiho, kot bi se nič ne bilo zgodilo, se je duhovnik odstranil, občinstvo pa ga je viharno pozdravljalo. Pozneje se je izvedelo, da je bil ta duhovnik novoimenovani dunajski nadškof.

* Spomenik pesniku Medvedu. V Ljubljani se je osnoval odbor za zgraditev spomenika pred tremi leti umrlemu pesniku Antonu Medvedu. Spomenik bo postavljen rajnemu slavčku na njegovi gomili v Kamniku. Odbor prosi slovenske rodoljube za prispevke, kateri se naj pošiljajo g. Urbanu Zupancu v Ljubljani, Križevniška ulica št. 8.

Slov. Kršč. Soc. Zveza. Opozarjamo na občni zbor S. K. S. Z., ki bo v nedeljo, dne 27. aprila pri Sv. Križu pri Ljutomeru. Začel se bo občni zbor potem, ko opravimo v cerkvi molitve za pomoč zoper nesreče in uime. Vse, kar nam je na očeh, naj udeležbi posebno iz sosednjih krajev.

* Prvi maj se bliža. Vsa narava se ziblje, raste, cvete. Zato mislimo, da bi naj s prvim majem narastlo tudi število naših naročnikov. Nasprotniki so na delu, mi ne smemo mirovati. Naš list je — to se priznava od prijateljev in neprijateljev — sedaj tako dobro urejevan, prinaša toliko raznoličnega gradiva, da zanj ni težka agitacija. Toda treba je povsod osebno potrkati. Tega mi ne moremo, za to uslugo prosimo prijatelje. Do 15.000 naročnikov vendar moramo spraviti to leto!

* Procesija sv. Marka. Jutri, v petek, dne 25. aprila, se vršijo po naših cerkvah procesije na čast sv. Marku, pri katerih verno ljudstvo prosi Boga za odvrnitev raznih bolezní in nesreč. Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, če pošamo malo zgodovino te procesije. — Leto 859 je bila v Rimu velika povodenj. Reka Tibera je prestopila bregove, preplavila del Rima in okolice. Močvirje in vročina — Rim je v gorki deželi! — pa zelo pospešujeta razvoj kužnih bolezní. V Rimu se je prikazala grozna kuga, ki je pobrala mnogo ljudi. Tudi papež Pelagij II. je umrl l. 590 za to kugo. Ljudje so kar cepali, začelo se je komu zdelati, kihnil je in padel. Od tedaj je navada, da pravimo: „Bog pomagaj!“, kadar kdo kihne. Leto 590. je bil zbran za papeža Gregor I. Ker kuga le ni hotela ponehati, naročil je 3dnevno procesijo, v kateri so nosili podobo Matere božje, katero je naslikal sv. Lukež, kakor pravi ustno izročilo. Klicali so na pomoč vse svetnike, Litanije vseh svetnikov so že bile znane, dasi v krajši obliki — in tretji dan, ko so šli ravnomo mimo mavzoleja Hadrijanovega (mavzolej — nagrobna stavba), se je prikazal vrh strele angel, ki je vtikal svetli meč v nožnico, v znamenje, da je konec kazni božje. Od tedaj se imenuje to poslopje še danes „angelski grad“, in v spomin tega čudežnega dogodka stoji še vedno vrh strele velika, pozlačena podoba angela, ki vtika meč v nožnico. Zgodovina nam spričuje, da je po omenjeni procesiji kuga v Rimu in okolici ponehala. Papež Gregor Veliki pa je naročil, naj se vsako leto na dan sv. Marka opravljajo enake procesije ter molijo ali pojo litanije vseh svetnikov. Ta procesija je torej spokorna. Lahko si mislimo, kako so vrele iz srca pri oni procesiji v Rimu besede: „Gospod, usmili se, Kriste, usmili se, Bog Oče nebeški, sv. Marija“ itd. in „Vsega hudega, svoje jeze itd. Reši nas o Gospod!“ Saj je znano, da sila uči moliti in ti so že žalovali po tolikih rajnih sorodnikih in sosedih, in vsak trenutek je pričakovali, da se njim samim lahko enako pripeti.

* Mladeniči naborniki. Kolikor imam letos pri liko opazovati naše slovenske mladeniče, ki prihajajo v Maribor k naboru, se splošno zelo vzgledno vedejo. Ni več videti tistih pijanih, zibajočih se postav, katerim sta dve nogi premalo, ni več slišati onih pijanih, neubranih glasov, ki so prihajali iz premokrega grla. Pametno vedenje mladeničev dela slovenskemu ljudstvu čast. Tako je prav, mladeniči!

* Slovenski romarji v Rimu. Dne 9. aprila popoldne so došli, kakor smo že poročali, slovenski romarji, 650 po številu, pod vodstvom ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča v sveto mesto. Rimljani so občudovali lepo petje slovenskih romarjev in njih vzgledno vedenje. Obiskali so romarji vsak dan druge cerkve. Dne 13. aprila so v kapeli sv. Cirila opravili svojo pobožnost in zapeli slovansko himno. Dne 14. aprila popoldne je slovenske romarje sprejel v Vatikanu namesto bolnega sv. Očeta kardinal Merry de Val. Sprejem je bil sijajen. Ljubljanski knezoškof je v imenu Slovencev izrazil čustva udanosti, pokorščine, ljubezni, pa tudi žalosti zavoljo bolezní sv. Očeta. Kardinal je v papeževem imenu počel romarjem apostolski blagoslov ter dal vsakemu spominčico na sv. Očeta. Sprejem se je zaključil s petjem papežev himne in z „Živio“-klici na papeža. Tujci, ki so bili navzoči, so se čudili krasoti slovenske pesmi. Vreme je bilo v Rimu skoro ves čas zelo slabo. Mrzlo je bilo in dež je lil v curkih. Dne 15. aprila so se romarji odpeljali iz Rima in so med potjo obiskali Loreto ter Benetke. Večinoma vsi romarji so se v petek, dne 18. t. m., vrnili zdravi domov.

* Sv. Višarje. Slovence, častivec Marijini iz zelenega Stajerja! Gotovo ste že slišali ali brali o slavni božji poti na Sv. Višarjeh. Nekdaj so prihajali po